

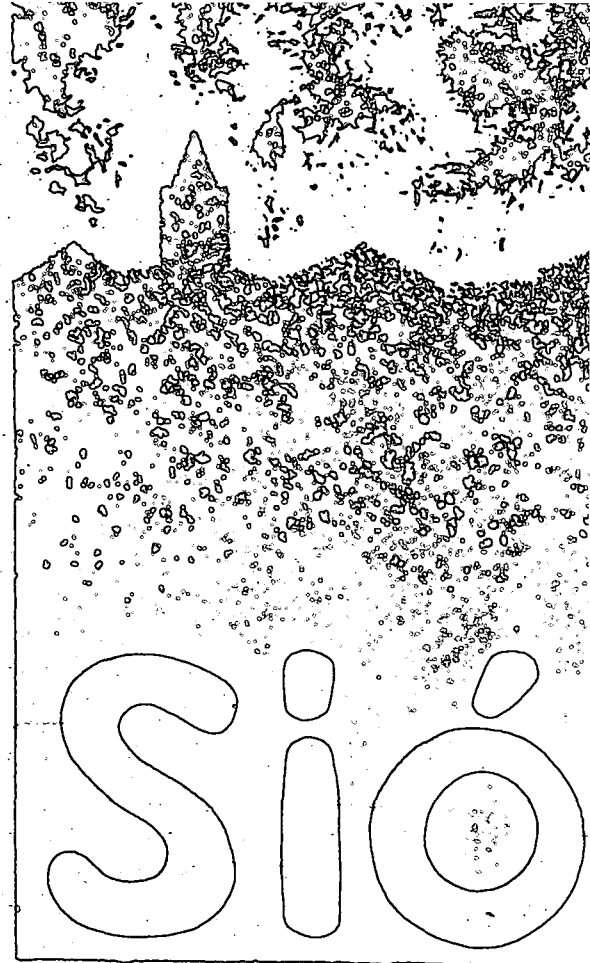
Barris

Fa pocs anys que ha reviscolat l'antiga tradició dels barris, que la joventut actual desconeixia totalment, encara que avui només són tres o quatre els carrers que organitzen aquestes festes.

Un espetec de petards convida als agramuntins a assistir al carrer de torn, en aquestes nits caloroses de Juliol, on una orquestra o conjunt musical omplena amb les seves notes tot el barri.

L'assistència de públic sempre és molt nombrosa; la dansa; la amabilitat dels veïns, la calor, convida a tot el poble a gosar d'una festa simpàtica i popular que arreplega junts als pares i fills, padrins, jovent i canalla en una alegria conjunta que avui no es troba en les tan explotades sales de festes.

El formigueig de gent, la dansa, l'entusiasme dura fins ben passada la mitja nit, quedant-ne però un bon regust, que fa que s'esperï amb il·lusió el dia que toca a un altre barri celebrar aquestes festes, que són com un tancament de les diades fatigoses de la collita.

LES GANGUES DE LA PAGESIA

Que els pagesos estàvem discriminats ja ho sabíem, perquè fa molts anys que la facècia la vivim i la sofrim en la nostra pròpia carn; però ara ens arriba una confirmació oficial amb la resposta donada pel Govern al prec formulat pel Procurador a Corts, Sr. Rafael del Aguila.

L'esmentat senyor, entre altres coses, preguntava concretament: «¿Cuando va la Administración a tomar en serio el cálculo de los costes de producción agrarios, aplicando dichos cálculos en el establecimiento de precios?».

I el Govern, fent gala d'una sinceritat digna de tot elogi, respon: «La Administración, acorde con lo que se realiza en la generalidad de los países del concierto mundial, no toma como fundamental, aunque si los contempla, los costes de producción a los efectos del establecimiento de una política de precios», Més clar l'aigua.

El que costa produir un quilogram de blat, per exemple, el Govern només ho contempla --vaja un

espectacle!-- però no ho considera fonamental a l'hora de decidir quant ha de cobrar el pagès per aquell fruit. Als pagesos ens tenen acostumats a comprar car i vendre barat i com que, de moment, anem aguantant, deuen pensar que aquesta incongruència econòmica és possible aplicada a l'agricultura.

Ara em ve a la memòria una dita popular de la nostra vila: «Lo matxo'l Seba, quan va estar acostumat a no menjar es va morir». Quelcom semblant succeirà amb la nostra pagesia; però aquells senyors de Madrid que haurien de posar-hi remei estan dejuns de la sabiduria popular agramuntina.

Es una llàstima que jo no sigui Procurador a Corts, perquè si ho fos formularia un altre prec al Govern. Amb tots els respectes i molt atentament li preguntaria perquè els mateixos criteris que s'apliquen a l'agricultura no es fan servir, posem per cas, quan es tracta de fixar el preu a quelcom tan relacionat amb la producció agrària com és l'elaboració del pa. Seria interesant la resposta.

LLUIS PONS SERRA

SIO - Boletín Informativo Municipal

Director: Alcalde Sr. D. Ricardo Vicens

Sub-director: Jaime Cuñat Mata

Edita: Ayuntamiento de Agramunt (Lérida)

Imprenta G. Vicens - Guimerá, 15 - Agramunt

Redacción y Administración

Calle de la Plaza, 1 Apartado Correos n.º 10
Agramunt (Lérida)

Suscripción anual: España 120 ptas.

Extranjero 150 ptas.

Número suelto 12 ptas.

Depósito Legal: L. 138-1964

ROS ROCA S A

LA INDUSTRIA
DEL REMOLQUE

Cicle de Conferències Socio-Polítiques

A tots els conferenciants que prengueren part en el Cicle organitzat els mesos d'abril i maig, els fou presentat un qüestionari amb el prec que el contessim per tal de publicar les entrevistes en números succesius de «Sió». Tots van dir que així ho farien; però a la redacció de la nostra revista només hi arribaren les respostes dels senyors Joan Novell i Balagueró i Jaume Fonolleda i Aspert. Volem deixar aclarit aquest punt a fi que ningú pugui atribuir a partidisme el fet de només haver publicat les entrevistes dels dos esmentats senyors.

L'ULTIMA NOVETAT

(al costat de Fruites Serra)

20 % de descompte als nuvis
que ens facin la seva LLISTA

- Llistes de Noces
- Cristalleries
- Vaixelles
- Coberteries
- Bateries Cuina
- Objectes Regal

La contaminació de l'ambient és un fenomen relativament modern entre nosaltres. Abans, apart el fum de les estufes i altres senzilleses, els olfactes delicats solament s'escaudalitzaven quan els pagesos netejaven l'estable i els carros, amb el producte fumejant, travessaven els carrers. Era una contaminació transitòria que només mortificava una mica, sense perjudicar la salut de ningú.

Més endavant la proliferació d'explotacions ramaderes en zona urbana van accentuar les molèsties i ara només faltaven els líquids pestilents que circulen pel Sió. Bé, això de circular és un dir, perquè si baixés força aigua, la corrent del riu se n'enduria la brutícia i no es quedaria entollada en les irregularitats del paviment. Aleshores més de la meitat del problema estaria resolt.

Fa molts anys que el Sió, de riu, només en té el nom. En realitat és sols un torrent que porta aigua quan plou molt per amunt, i si la sequera s'ensenyoreix de la comarca es queda tan eixut com les mateixes terres assedegades que li fan costat. En aquestes circumstàncies amb poca cosa n'hi ha prou per convertir el Sió en una claveguera i crear dificultats a la vila d'Agramunt. Segons expliquen aquesta «poca cosa» són les aigües residuals d'instal·lacions ramaderes de més lluny o de més prop.

Perquè el greu de la qüestió és que l'Ajuntament d'Agramunt, que té l'obligació de vetllar pels interessos de la vila, no disposa d'atribucions fora del terme municipal. Els nostres prohoms no poden prendre cap mesura directa si la causa de la contaminació de riu procedeix d'un altre municipi. Als agramuntins només ens queda el recurs de gastar-nos diners en la neteja de la canalització o tapar-nos el nas; una feina, aquesta darrera, bastant incòmode durant l'estiu.

Cert que el nostre Ajuntament pot acudir a instàncies governatives superiors en demanda d'una adequada solució. I també s'ha parlat a Ca la Vila d'habilitar una antiga tuberia que des del pont de Puigvert arriba fins al pont de Ferro i fer passar per allí els líquids que baixin pel riu des de més amunt. D'aquesta manera quedaria lliure de males olors la zona urbana.

Confiam que es podrà resoldre el problema i que el Sió deixarà de ser notícia pels agramuntins, almenys en aquest aspecte desagradable.

ISET

EXCURSIÓ

El dia 30 de maig, partí l'excursió que la parròquia organitzà cap a terres de França i Bèlgica. Foren uns 60 els agramuntins que gaudiren d'aquest viatge.

CORAL

Castellserà fou el poble que acollí aquest any l'Aplec de les Corals de les Terres de Lleida. La coral d'Avui es desplaçà, doncs, el dia 13 a la veïna població per tal d'assistir-hi.

SUCCÉS

El matrimoni compost per Pere Valls i Josefa Eroles, trobaren la mort, amb poques hores de diferència, en les aigües del Canal i en tràgiques circumstàncies.

ESBARJOS

Han estat instal·lats, al Passeig del Sió nous jocs per a la nombrosa mainada que aprofita aquell tranquil indret per passar els calurosos dies de les vacances.

FESTES ESCOLARS

Amb motiu de l'acabament de curs, els escolars i estudiants de la nostra vila realitzaren una sèrie d'actes entre els quals cal destacar: els nombrosos viatges de fi de curs amb un recorregut tan divers com els desplaçaments a Tàrraga o a Madrid. La festa que es desenvolupà en el Col·legi Nostra Senyora del Socós i l'Exposició a l'Institut de treballs manuals dels alumnes de 6è, 7è i 8è de Bàsica.

CORPUS

La tradicional Processó de Corpus aquest any varià d'itinerari. Sortí de l'església parroquial, pujà pel carrer Sabateria cap al Mercadal feu una parada al mig de la Plaça i continuà per la baixada del Casal. L'assistència a l'acte no fou massa nombrosa.

SIÓ

A mig juny el nostre Ajuntament procedí a la neteja del Sió, ja que les males olors que es desprenien de les seves aigües (?) eren insuportables. Per a sorpresa i indignació dels habituals del seu passeig i els agramuntins en general, doncs tots es som afectats, l'endemà d'acabada la neteja, al Sió hi tornà a baixar aigües residuals.

VERBENES

Les verbenes de sant Joan i sant Pere, passaren també aquest any sense gaire pena ni gloria. Alguns focs, algunes festes particulars i la discoteca. No queda ja gran cosa d'aquella festa popular que fou durant molts anys.

LLISTES

Als baixos de Ca la Vila, han estat instal·lades les llistes del cens electoral per a la revisió del seu contingut per tots els afectats. Ignorem si han estat gaires els agramuntins que han anat a revisar-les i també si contenien gaires errors. Esperem que el cas particular del cronista, dos electors, dos errors, sigui un cas aïllat.

COLLITA

Arreplegada a hores d'ara ja la collita hem de constatar que ha estat dolenta tal com era de preveure donada la poca aigua caiguda durant l'any. I dintre de dolenta molt irregular. Des de quatre per una, als catorze per una. Els que han sobrepassat aquest marge son l'excepció. Mal any per a la pagesia.

PALETES

L'entrada en vigor del conveni col·lectiu del ram de la construcció feu necessari un augment en el preu de l'hora que assolia les 260 pessetes. Els empresaris temerosos de trobar-se sense feina mantingueren una sèrie de reunions conjuntes amb els obrers de les que en sortí l'acord de celebrar una sèrie de consultes a Madrid i mentres tant augmentar el 18% en els preus que fins aleshores s'havien cobrat.

SIÓ

COMENTARI DEL MES

XIè Aplec Coral de les Terres Lleidatanes

La població de Castellserà fou en aquesta ocasió l'anfitriona del «XI Aplec Coral de les Terres Lleidatanes», celebrat el passat dia 13 de juny i com a punt de partida de la commemoració de les Bodes d'Or de la Coral d'aquella localitat.

Hem pogut observar que d'any en any la participació va augmentat, la qual cosa dóna peu a pensar que la nostra joventut es sent vinculada amb el cant coral d'una manera natural, que fa que l'esforç i els sacrificis d'uns quants trobi compensació amb la continuïtat.

Com hem dit l'assistència de Corals i Orfeons era nombrosa i un total de 26 agrupacions hi prengueren part, a saber: «Coral d'Avui», d'Agramunt, director: en Ramon Casals i Muntada. «Orfeó Andorrà», d'Andorra la Vella, director, Joan Roure Jané. «Coral Rocafort», de Sant Julià de Loria (Andorra), director: Daniel Areny i Rossell. «Coral Joia de Maig», d'Anglesola, director: Narcís Saladrígues. «Coral l'Harmonia», d'Arbeca, director: Manel

Gras. «Orfeó Artesenc», d'Artesa de Segre, director: Agustí Brescó. «Orfeó Balaguerí», de Balaguer, director: Constantí Sotelo i Peralada. «Orfeó Belianenc», de Belianes, director: Antoni Huguet. «Orfeó Joventut», de Bellpuig, director: Pilar Calafell. «Coral Gebrada», de Calaf, director: Joan Escué. «Orfeó de Flix», director: Joan B. Sabaté i Sánchez. «Russinyol de les Garrigues», de Cervià, director: Antoni Bru. «Orfeó Junedenc», de Juneda, director: Joaquim Mesalles. «Orfeó Lleidatà», de Lleida, director: Lluís Virgili. «Coral Font Viva», de Peramola, director: J. Benet Espluga. «Orfeó Renaixença», de Mollerussa, director: Enric Subirós i Areny. «Orfeó Veus del Camp», de Soleràs, director: Josep Aran i Flix. «Orfeó Sant Ot», de la Seu d'Urgell, director: Antoni Cagigós. «Orfeó Nova Tàrrrega», de Tàrrrega, director: Angel Sans i Sorribes. «Coral La Lira», de Torres de Segre, director: Lluís Virgili i Trilla. «Orfeó de Tremp», de Tremp, director: Domènec Cardenyas. «Orfeó Terrall», de les Borges Blanques, director: Antoni Bru. «Coral Lacetania», de Cervera, director: Josep Vila. «Coral Espluguina», de l'Espluga de Francolí, director: Xavier Morgades. «Orfeó Nova Solsonà», de Solsona, director: J. Muntada. «Agrupació Flors d'Urgell», de Castellserà, director: Josep Maria Ricart.

La diada seguí el següent ordre: Santa Missa, a la plaça major; imposició de llaçades; Dinar de Germanor a l'Estadi «Enric Tarragona». A la tarda: Concert en un ampli local, Comiat i Ballada de Sardanes per la Coblà Tàrrrega com a fi d'aquesta jornada.

El concert estava dividit en tres grups:

Primer grup. — Actuació individual de la Coral «Flors d'Urgell», i de l'Orfeó «Flors d'Urgell», sota la direcció d'Enric Subirós.

Segon grup. — Totes les altres Corals agrupades en sis zones.

Tercer grup. — Per a finalitzar cant en comú de totes les agrupacions, sota la direcció d'en Leo Masó.

Com a cloenda hem de citar la presència a tots els actes del destacament d'Agramunt de la Creu Roja Espanyola, que en tot moment va estar a punt per fer front a totes les circumstàncies que es presentessin; una nova lliçó que ens donen i que hem de tenir en compte.

Si Déu vol i no surten imprevistos, l'any vinent serà la ciua de Cervera l'acollidora del XII Aplec Coral de les Terres Lleidatanes.

Jaume CUÑAT MATA

FIBAL

Sastrería y Confecciones para Caballero y Niño

Plaza del Pozo, 14 Teléfono 39 07 36
AGRAMUNT

Antonio Montané Farré

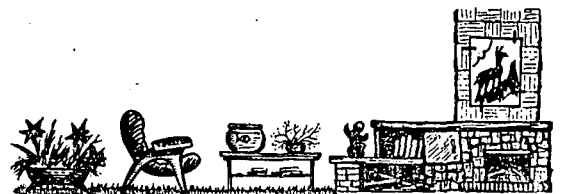
Maderas del País y de Importación
Aserradero Mecánico en Las Bordas

Calle Piedad, 25. Teléfono 21
BOSOST (Valle de Arán)

L. COMENCE

PINTOR - DECORADOR

EMPAPELADOS - MOQUETAS - CORTINAJES

Avda. J. Mestres, 7 - 2.º

AGRAMUNT
CHOCOLATES JOLONCH

Teléfono 39 02 08

HISTORIA A RETALLS

COM ETS, QUI ETS, QUE ETS?

o: El camaleonisme

Si tots els altres van bé, i tu no,
preocupa't de veritat.

Si tots els altres van malament, i tu bé,
no et preocupis tant.

No diguis que és millor el primer,
que prefereixes anar tu equivocat
i tots els altres bé.

A veure si d'una vegada i per totes
ens deixem de tanta falsa modèstia.

Si tu vas malament,
com podràs distingir que altri vagi bé?

Amic l'anar bé s'ha de demostrar
en les diverses ocasions que la vida ens ofereix.

No donem la raó mai a tothom
ací i a tot arreu.

Tu que no creus amb les utopies,
tu que et creus tan pragmàtic,
no sé com pots creure que sigui possible,
quedar bé amb tot-hom, a tothom acontentar.

Sigues tu, estigues segur de tu,
i procura sobre tot, no anar equivocat.

I si n'anessis d'equivocat, accepta,
amotlla't a les conseqüències.

Has d'estar a les verdes i a les madures, noi!
Si no vols pols, no vagis a l'era.

Que no et passi com a aquells pallassos,
que en despullar-se davant del públic,
comencen a treure's camises de tots colors,
l'una sota l'altra, fins que a la fi,
els surt l'última amagada a sota de tot.

És una camisa llarga, llarga, llarguíssima,
una camisa que no s'acaba mai,
i que és d'un color molt definit.

No siguis, per Déu, com aquells pallassos
en qüestió de camises, o de política.

Perquè aquesta, no és un passatemps,
ni una cosa apassionant com l'esport,
per a discutir-ne alegrement.

Ni ho consideris tan gran ni tan important tampoc,
com per a que tu hakis de pensar tota una vida,
abans de decidir-te a participar-hi.

I no tinguis tanta peresa
i sobre tot tanta por.

El mes passat, al parlar del preu del blat a l'any 1778, vaig deixar anar el mot «entimes», segurament incomprendible per molts lectors. Confeso que fins a l'any 1961, quan el senyor Joan Viladot va publicar el llibre «De l'Agramunt pretèrit», no tenia ni idea de l'esmentada parauleta; però deixem que ens ho expliqui el mateix senyor Joan.

L'Ajuntament d'aquell temps portava un llibre registre en el qual s'anotaven, després de cada mercat, els preus a que s'havien pagat els diferents cereals. Així resultava fàcil saber els preus màxim i mínim encaçats per cada espècie durant l'any econòmic. Aquests dos preus, conjuntament, rebien el nom especial de ENTIMES. Així «entimes del blat» volia dir els preus extrems del segalós; «entimes del segalós», els preus extrems del segalós. Les entimes es refereixen sempre a un any determinat, i per això no es deia mai «entimes de l'ordi», sinó «entimes de l'ordi de l'any 1762-63»; o sigui preus màxim i mínim de l'ordi durant l'any econòmic que començava el primer de juliol del 1762 i acabava el darrer dia de juny del 1763.

Explica a continuació que la diferència entre els preus màxims i mínims de cada producte —la diferència de les entimes—, es feia servir per fixar l'interès en els préstecs de cereals d'un any per l'altre. A la collita vinent hom havia d'abonar com a rèdit per cada quartera de gra manllevada, una quantitat en metàl·lic igual a la diferència de les entimes d'aquell any.

En l'esmentat llibre «De l'Agramunt pretèrit» no s'indica cap altra aplicació de les entimes; però ens consta que també servien per valorar un producte en una data determinada quan aquesta valoració, pel motiu que fos, s'havia de realitzar en un temps posterior. Posaré un exemple.

En el paperam que s'escrigué l'any 1791 per la liquidació d'una herència l'usdefruit de la qual havia començat el 1760, hi espigolem aquestes dades, totes referides a l'any citat darrerament: Les entimes de la xeixa eren de 3 lliures i 10 sous la quartera, les entimes del segalós de 2 lliures, 19 sous i 3 diners la quartera, i les entimes de l'ordi de 1 lliura i 7 sous la quartera. També es valora la càrrega de vi a 2 lliures i 16 sous segons el preu de l'any. Ignoro si pel preu del vi es portava algun registre semblant al dels cereals.

Una mostra del que explica el senyor Joan Viladot la trobem en el contracte de parceria, formalitzat el 21 de desembre de 1706, entre Francisco de Camats, veí de Sanahúja, i Marc Closa, pagès. La propietat és al terme d'Agramunt i un dels pactes diu textualment: Dit de Camats li promet dexar cinquanta quarteres de gra, ço es vintisinch quarteres de blat i vintisinch de ordi dexantli lo ordi a gra per gra y lo blat a les intimes de la pnt. Vila.

En un altre contracte de mitges, firmat el 14 de gener de 1703, hi trobem una petita variant: Que lo gra li deixarà dit sr. tingui obligació de tornarli a la collita, entenen que aquell serà a les entimes de abril i maig de la Vila de Agramunt. Ací no es parla de les entimes anuals, sinó de les d'uns mesos determinats. Les parts interessades en el present tracte eren el noble Sr. Ramon de Siscar i Pasqual Torres, pagès de Plandegau. Les terres a cultivar eren la heretat té en lo terme de Oriola, dita del mas de Timó.

LLUIS

Arnau de Torroja, gran

Francesc d'Assís Ferrer i Vives, que col·labora a «Sió» per primera vegada, s'ha especialitzat en heràldica catalana i és un estudiós de l'ordre militar dels cavallers del Temple, especialment pel que atén a la seva història al nostre país.

Es dóna en aquest treball notícies d'un membre de la nissaga dels Torroja, tot un personatge del segle XII que «petja fort» en la política del seu temps.

Torroja és un lloc situat a la dreta del Sió a 8 kilòmetres de Cervera, a l'esquerra de la carretera que des d'aquesta ciutat es dirigeix a Guissona. Afeïm que Torroja afronta pel nord amb Torrefeta i Bellvehí; a l'est amb Prenyosa; al sud amb Castellnou i a l'oest amb Cédó.

La primera notícia que dels senyors de Torroja tenim, ens diu Carreras i Candi, és el document on Ramon Berenguer concedeix a Ecart Miró i muller Magència, senyors de Torroja i Solsona, el castell de l'Atmella en 1077. Dit castell encara el poseien els seus descendents en 1165.

Ecart Miró deixà, en el testament que feu el 1085, el castell i alous de Solsona, els castells de la Aguda i Calonge, part dels alous d'Espina, Moratell i Torroja; i els que tenia a Oluja, al seu fill primogènit Bernart Ecart; i al seu altre fill, anomenat Pere, les rendes de les esglésies de Torroja, Aguda i Solsona.

No se sap quan morí Ecart, però en el principi del segle XII el seu fill Bernat Ecart figura ja com a cap de la família dels Torroja.

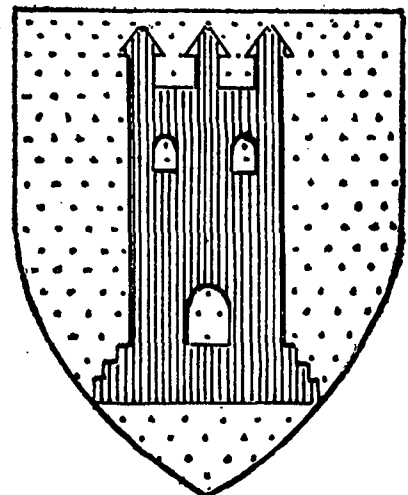
A. i A. García Garraffa, amb la precipitació que els hi és pròpia, diuen que «el apellido Torroja es originario del lugar de Torroja, cuyo nombre tomó, perteneciente al partido judicial de Falset (Tarragona)», oblidant el més antic lloc de Torroja lleidatà.

Entre els molts personatges il·lustres d'aquesta família cal destacar en primer lloc el que ens ocupa, Arnau de Torroja, Templar; el seu germà Guillem, bisbe de Barcelona, del 1144 al 1171, destacat polític i home d'armes, acompanyant i conceller de Ramon Berenguer IV, tutor —juntament amb Guillem Ramon IV de Montcada— del petit i futur Alfons I a la mort del sobirà i, per fi, arquebisbe de Tarragona, on hi morí el 1174 voltat de respec-

te i on és enterrat a una tomba adornada amb les armes de la família: «d'or, una torre vermella». I també Agnés de Torroja, casada amb el primogènit del casal dels Cardona el 1217 aportant al patrimoni cardoní, ja molt extens, les viles de Solsona i d'Arbeca.

Membre de una família tan important, germà del prelat més prestigiós de la Catalunya de l'època i concunyat de Ramon Berenguer IV com afirma A. López Soler seguint a Bofarull i Zapater, no és gens estrany que l'afició per la política, àdhuc l'amor per la religió i les armes com a bon Templar, fes arribar a la Maestria Catalana de l'Ordre del Temple de Jerusalem a un personatge tan rellevant com era Arnau.

Miret i Sans ens dona com a temps de govern de Mestre Arnau, del 1167 al 1181; A. J. Forey, concretant més, ens diu que ho fou des d'octubre de 1166 fins al març del 1181. Ara bé, Rovira i Virgili anota que «en un document del novembre del 1156 —si és autèntic— figura com a Mestre del Temple Arnau de Torroja. Aquell mateix any figura amb el mateix caràcter Pere de Rovera. En 1160 el

Escut dels Torroja: «d'or, una torre vermella aclarada del camp».

Mestre català del Temple

cavaller Hug de Barceló porta el títol de Mestre «in parte nostra Hispània». El 1163 i 1164 figura Hug Gaufred com a Mestre del Temple en Hispània. En 1167 figura com a Mestre en Hispània i Provença, Arnau de Torroja». Si ens fíem de Forey, per ara el millor estudiós del Temple Català, podem establir que Pere de Rovera fou Mestre del 1143 al 1158, Hug de Barceló de 1159 al 1162, Hug Gaufred —Geoffrey o Jofré— del 1163 al 1166 i el nostre Torroja del 1166 al 1181.

La seva actuació política fou molt remarcable. En 1173 el trobem entre els assistents a les noces d'Alfons I «el Cast», II d'Aragó, amb Sança de Castella, filla d'Alfons VIII, i que tingué lloc a Saragossa.

Quan Alfons I i Alfons VIII de Castella firmaren el tractat de Cazorla, en 1179, Arnau de Torroja havia estat un dels negociadors.

En el 1179 morí el Gran Mestre del Temple, Eudes de Saint-Amand, presoner dels turcs després d'haver-se negat a pagar rescat, doncs segons paraules seves «un templer no pot donar per rescat més que el seu cinturó i la seva espasa». Reunits amb Consell, els Templers elegiren com a successor al Mestre d'Hispania: Arnau de Torroja.

Segell del Temple

Com a Gran Mestre no coneixem la seva actuació. Sabem solsament de cert que, degut a les seves facultats de persuasió i mà esquerra, li foren confiades varies missions diplomàtiques a Occident per Balduí IV de Jerusalem, abans que aquest rei morís leprós el 15 de març del 1185. En una d'aquestes embaixades morí pel camí l'il·lustre català Arnau de Torroja vers el 1184.

Per a demostració del desconeixement de nostra Història hem de fer constar que en els estudis del Temple fets per francesos, tan avesats a fer-ho tot seu, se'l nombra Arnaud de Torrege i fins i tot Arnad de la Tour Rouge, afrancesant-li el cognom, però el que és pitjor i inadmissible del tot és que algun escriptor català li digui també Torroge i també Torrege, negant-li d'entrada la catalanitat.

F. d'A. FERRER-VIVES

BIBLIOGRAFIA

- F. CARRERAS I CANDI: «Geografia General de Catalunya», Barcelona.
- A. I. A. GARCIA CARRAFFA: «El Solar Catalán, Valencano y Balear», San Seastián, 1968.
- A. LOPEZ SOLER: «Historia del Temple Catalán», Nápoles, 1966.
- MIRET I SANS: «Les Cases de Templers i Hospitalers en Catalunya», Barcelona, 1910.
- A. J. FOREY: «The Templars the Corona de Aragón», Londres, 1973.
- ROVIRA I VIRGILI: «Història General de Catalunya», Vol. IV.
- GILLETTE ZIEGLER: «Les Templiers», París, 1975.
- ALBERT OLIVIER: «Les Templiers», París, 1958.
- JOAN ARGENTIER: «Historia de Indias jamás contada», Barcelona, 1975.
- DICCIONARI BIOGRAFIC ALBERTI, Barcelona, 1970.

LLENGUATGE

Una frase i dotze mots

Sovint sentim dir:

Es precis que ho enllestim ben aviat. (Aquesta frase és incorrecta).

Cal que ho enllestim ben aviat. (Aquesta és la frase correcta).

Precís, s'usa per exemple: Un rellotge *precís*. És un aparell molt *precís*, etc.

Mots incorrectes	Mots correctes
Llògic	Lògic
Matadero	Escorxador
Nòvia	Promesa, xicota
Ojalà	Tant de bo
Pués	Doncs
Quebrar	Fer fallida
Rellenes	Farcides
Silo	Sitja
Tablado	Empostissat, estrada
Tesorer	Tresorer
Verbena	Revetlla
Xuleta	Llonza, costella

Procurem escriure'ls sempre bé.

Moltes persones agafen la ploma disposades a escriure en català, però tot seguit en desisteixen quan pensen en les faltes d'ortografia que faran i, fins i tot, se n'avergonyeixen. Aquesta vergonya seria natural si haguessin tingut una ensenyança escolar normal en la seva llengua, però ara estic segur que, si malgrat de tenir als dits un petit diccionari i de conèixer unes quantes regles ortogràfiques, se'ns escapa alguna o bastantes faltes, la persona rebedora de l'escrit —excepcions a part— ho sabrà disculpar i, al fons del fons, se'n sentirà honrat i agraït.

P. MORA

MOVIMENT DEMOGRAFIC

MES DE JUNY

NAIXEMENTS:

<i>Estrella Fernández Cañabate</i>	dia 3
<i>Núria Saiz Hernández</i>	- 25
<i>Eva-Maria González Rivas</i>	- 28

MATRIMONIS:

<i>Simon Timoneda Pallarés amb</i>	
<i>M.ª Carme Melgosa Ampurdanés</i>	dia 7
<i>Josep Fornons Clop amb</i>	
<i>Maria Jou Lluch</i>	dia 27

DEFUNCIONS:

<i>Carmelo Hernández Peral</i>	
	50 anys, dia 2
<i>Josep M.ª Carrera Balasch</i>	
	34 anys, dia 13
<i>Vicent Mateu Solé</i>	53 anys, dia 15
<i>Antonia Grau Sala</i>	90 anys, dia 17
<i>Rosa Noró Gili</i>	54 anys, dia 21

PLUJA CAIGUDA DURANT EL MES DE JUNY

Dia	litres	m.²
1	5	
3	0'5	
17	1'8	
23	1'5	
24	3'2	
29	2'6	
30	1'6	
Total	16'2	litres m.²

L'Observador: DEUDAT PONT

Exclusivitats * Draperia Anglesa i Francesa
Camises - Corbates - Articles Home

Sastreria Univers

Tailleur Sastre

Roda. Carlemany, 79 - Tel. 21286 LES ESCALDES

Valls d'Andorra

Leñas y Carbones

F. Santamaría e Hijos

Santa Esperanza - Tel. 390387

Coses de la Parròquia

REUNIONS

El dia 10 de juny es celebrà una reunió per a parlar de les colònies d'estiu que organitza la Parròquia, a fi de tractar d'alguns detalls imprescindibles i donar solució a alguns problemes.

En aquesta reunió hi foren invitats especialment les persones que varen acompanyar als caramellaires a les excursions del Monestir de Pedra i a San Miquel del Fai, ja que es projectaren uns reportatges filmats durant les mateixes.

El dia 25, seguint la costum establerta, es reuniren els pares dels nens que han sigut batejats aquest mes, la qual cerimònia es celebrà el dia 27 a les cinc de la tarda.

FESTIVITATS

La diada del Corpus es desarrotllà més o menys com cada any, però variant el curs de la processó de la tarda, que aquest any es reduí sensiblement, convertint-se en una concentració al mig de la pla-

ça Mercadal, on després d'unes lectures, meditacions i cants, es repartí la benedicció amb el Santíssim, retornant seguidament al temple. La assistència no fou molt nombrosa i la concentració dins el Mercadal, feu ressaltar la falta de gent.

ROMERIES

El dimecres 23 de juny, sortí la Romeria a Lurdes, amb 200 malalts i unes 1.000 persones de les diòcesis de Vic, Solsona i Urgell. De la nostra vila sortí un autocar a les 6 del matí cap a Puigcerdà juntant-se allí amb els altres peregrins.

COLLECTES

En el dia del Corpus es recollí per al secretariat de caritat, arreglegant-se un total de 12.216 pessetes, entre les collectes de les misses i els postulants del carrer. S'espera rebre encara altres donatius per aquest fi.

C.

José Alós Guillaumet

COLOCACIÓN DE TECHOS DE ESCAYOLA

(con 9 años de experiencia en el oficio)

VENTA DE PIEZAS DE ESCAYOLA Y CORNISAS
varios modelos

OBJETOS DE JARDIN Y TERRAZA
Tiestos, Mesas, Bancos, Jardineras, etc.

Domicilio: Calle Vilavella (Pisos Marina)
1.º 1.ª - parte trasera

TIENDA EN CALLE DE SIO
Teléfono 39 00 86 AGRAMUNT (Lérida)

Estación Servicio Agramunt

Pista - Terraza - Piscinas - Discoteca - Snack-Bar
Restaurante

Teléfonos 390202 y 390802

Sección Engrase y Lubrificantes

TAPIZADOS DE COCHES Y MUEBLES

TAPICERIA RECASENS

Plaza Pozo, 6 Tel. 390140 AGRAMUNT

Comerç JOAN ESCOLA

Guimerà, 3

AGRAMUNT

Papers pintats de les millors Cases

COLOVALL - SHART - LANCEL, PRESTIGI

Extens assortit d'obsequis per a Llistes de Boda
Cristalleries, Vaixelles, Porcellanes, Làmpares, etc.

FERRETERIA - PINTURES - Estanteries Metàliques

De cinema per Josep Farrer

«TRENCAOSSOS», de Robert Aldrich

A Miquel Porter Moix, home de cinema,
home català.

L'argument i la significació de la pel·lícula «Trencaossos» de Robert Aldrich, el meu parer, ve a dir el següent: Un jove va a parar en una presó en la qual hi ha a més d'ell, entre els presos, dos personatges molt significatius, dels quals rep lliçons que el conciencien degudament; per plantar cara quan cal fer-ho i, per exemple, per no transigir quan no s'ha de transigir. L'un, és un home vell que, per pegar a un guarda, sap que no sortirà de la presó mai més, fa quaranta anys que hi és. Ell explica que si fos a fer, sabent les conseqüències que li reportaria, faria el mateix que va fer. L'altre pres, és un home de mitja edat que, està segur, plenament vençut, que l'equip dels presos de «Rugby», vencerà, si s'ho proposa, al dels guardes. (Val a dir que per a tots és pura utopia que els presos puguin guanyar).

L'alcaid (alcaide) representa el gran poder, juga amb tots els asos, és més que l'ús, l'abús del poder, de la força. Està tan segur de si, de tot, i sobre tot de tots els qui l'envolten —aquella gent venuda a ell, gent descolorida, gent oportunista, sense camisa... o amb mases— que solament per a que serveixi d'entrenament per a l'equip dels guardes de la presó, vol que entre els presos se'n formi un altre —d'equip—, per a enfrontar-los ambdós. L'equip dels presos es forma, i venç, això l'alcaid no ho preveia, el tret li ha sortit per la culata.

Gairebé tot el film és aquest terrible partit de «rugby» que sembla una guerrilla, una revolució, en la que venen els presos, com ja he dit. És allò que no hi ha res impossible quan s'està unit i es vol, pels petits marginats, les masses. És el triomf de la utopia. Un utòpic, el vell, resta a la presó per tota la vida; és el solidari, l'autèntic optimiste, al què els companys titllen de solitari, pessimista i fracassat, perquè creu en un món millor on siguin respectats veritablement els drets de tots els homes. En món que no se'ls hi regalarà, que s'ha de guanyar, fer. Ha resultat que era més utòpic el que els seus companys creguessin, que no pas la realització dels seus ideals, que ja comencen a realitzar-se, ara que tenen confiança en ells, i una autèntica esperança em el futur. Ell, doncs, no era utòpic, no fallava, qui fallaven eren els qui l'envoltaven.

L'altre pres, el de mitja edat, el qui injectà optimisme al protagonista, mort, però té temps, abans, de rebre la notícia que han guanyat el partit. I el jove, abans sense esperança, que defugia deures i responsabilitats, esgrimint innombrables motivacions, justificants del seu absentisme, neutralisme evasiu... venç el seu egoisme i perd la por; ara que com a capità ha portat a la victòria l'equip dels seus, dels marginats, dels pobres, dels dèbils i desheretats; als quals, a través d'ell, ha transferit l'idea-

lisme d'aquella minoria —un negre i un blanc— utòpica abans, ara ja està en camí d'aconseguir noves victòries en el futur, junt amb aquells companys que han pogut sustreure's, sobreposar-se, trencar el gel, la crosta alienadora que solament els tenia domesticats, anul·lats, engabiats...

L'alcaid de la presó, no es dol d'allò impossible de concebre, però que ha esdevingut, o sia, que l'equip dels guardes, el seu equip, fos vençut pel dels presos, (és una referència a la guerra del Vietnam?) sinó què és, la destrossa de tots els seus principis, de la seva concepció del món, la seva seguretat, estabilitat, situació en la vida... resta confós, desorientat, té por.

El protagonista, com a capità o líder, a aconseguir no una, sinó la primera victòria comptant amb els seus companys de presó que són, en certa manera, ara homes nous. Cal no oblidar, malgrat tot, que és cinema, ficció esperonadora emperò.

És una pel·lícula amb tots els aditaments de rigor del cinema americà, on el seu director, deu treballar constrenyit, encotillat per totes unes constants que els capitalistes de Wall Estreet, financers del cinema E. U. A., exigeixen als seus productors: sexe, violència, galant atlètic, femella anatòmica, persecució increïble de cotxes (cada vegada millors), en fi, és aquest films, un producte típicament americà. No es gens d'estrany que passi, a molts, completament desapercebut, com un film de tants, molt ben fet i prou. Robert Aldrich, com d'altres, i com aquell que no fa res, fa cinema independent dintre del que cap —i potser no hi cap més— perquè fan un cinema fort i valent, aquest «Trencaossos» n'és un exemple. No totes les pel·lícules de Robert Aldrich són al nivell d'aquesta, algunes queden més altes i altres menys.

No vull acabar sense deixar apuntat que hem vist, en aquest temps, dues pel·lícules, ambdues americanes, tant o millors que la que ha ocupat aquest espai, l'una és «Les filles de Bonni» i l'altra «L'home del Clan», de Terence Young, que fins i tot he lamentat l'haver tingut escrit ja, el de «Trencaossos», perquè ho hauria fet sobre aquesta. El seu tema és sobre el famós Ku-Klux-Klan, per cert, que em vaig adonar que en l'adaptació, arreglament, diàlegs o guió, hi col·laborava el famós director Samuel Fuller, home acostumat a tocar temes poc menys que intocables, com és el d'aquesta pel·lícula «L'home del Clan».

Si compareu,
elegireu
Viladás

Xocolata Viladás

Campionat Provincial de Futbol

Torneig de Primavera

Agramunt, 3	—	Vilanovense, 2
Albagés, 1	—	Agramunt, 1
Agramunt, 2	—	Isona, 0
Les Escaldes, 2	—	Agramunt, 2
Agramunt, 1	—	Soses, 1
Alguaire, 1	—	Agramunt, 1
Agramunt, 4	—	Sudanell, 0
Junedense, 4	—	Agramunt, 5
Agramunt, 3	—	Pardinyas, 2
Vilanovense, 0	—	Agramunt, 2

Finalitzat aquest campionat el nostre equip ha ocupat la segona plaça de la classificació en lluita amb l'Albagés que ha quedat campió a un sol punt.

Jaume Cuiat Mata

ACAPÚICO

**BAR-RESTAURANT
DISCOTECA**

AVDA. DE LERIDA Nº11 **Monzón (HUESCA)**
TEL 40 01 85

Direcció: RAMON INGLÉS (Crich)

Para buen servicio

Funeraria (Casa Romá)

Rapidez... Economía...

Servicio Oficial
único de
EL OCASO, S.A.

Merced, 19
Teléf. 390309
AGRAMUNT

Salón Riart

BELLEZA Y ESTETICA
PARA LA MUJER

- MAQUILLAJES
- Depilación a la Cera
- MANICURA

Guimerá, 14 Agramunt

DESPIT

Sento, que em parlen,
que el xiu-xiu, és constant,
i que les paraules, imprecises,
denoten, que el gust allarguen,
les enveges i l'odi, mentrestant.
I perquè! dic enrabiad,
si no tinc, ni culpa grossa, ni petita,
i perquè, empenyen la discòrdia,
entre nosaltres, gent que som, sense
[desguissat,
d'hombria i temple, de paraula dita.
No me'n vaig, i acuitament,
les orelles s'omplen de ferides,
paraules, raons, que poc mentalment,
arreplogo, pensant que hi ha gent,
que no estima, que no em vol,
tant de mal, diries!
Amargament, me'n vull desfer,
de l'escoçor, i de l'ignominia fàtua,
si jo, amb consciència atesa,
escura i guany, convivent,
d'ensenyes, d'amistats i placideses.
Si voldria, que ni jo sé,
com dir les coses, per el nom, que

[les fa,
i es pensen amb intencions, de deler,
malauradament sentides, torbament
[en canviar

Se m'atura un nin,
ploraner, lliscosos els ulls,
la boca sedejant: de llavis negres,
bruts d'eregalèsia, d'esculls,
de la dolçó, frede, igual com morim.
L'infant em mira, bocaobert,
com si viès, l'estranya aurèola,
de la nyec, barcarola,
en mig del mar, placent i descobert.
La mirada fixa, no com els altres,
que em situen al moll, de la baixesa,
no! els ulls del menut, resplandei-

[xen,
de filial amor, complaença entesa,
i en mi, un sospir s'escapa! com pa-
[teixen!

No ho sabeu mentors d'inanòques
[maldats,
no compreneu el verb; seràs,
un estrany, falsaner i rencorós,
si de capfit, bastant món és barrabàs
i les vostres dents espeteguen de ti-
[rats.

CARAFI

Sant Sadurni d'Anoia

COMPRARIA casa o terreno en la Villa de Agramunt o alrededores

Interesados dirigirse a SALVADOR SALLÉS - Avda. General Sanjurjo, 50, 6.º - 2.º
Teléfono 214 59 38 Barcelona - 12

MAQUINARIA AGRICOLA

JOSE MARTORELL

Tramitaciones,
Automóviles,
Pasaportes y
Expedientes
en general

Gestoria FEIXA

Zapateria, 6 AGRAMUNT

El Municipio

El Ayuntamiento Pleno y la Comisión Municipal Permanente en sesiones celebradas durante el mes de Junio adoptaron los siguientes acuerdos:

APARCAMIENTOS.

Que por el Sr. Arquitecto se estudie la posibilidad de reducir las aceras de la calle Guimerá para destinar el espacio a aparcamiento de vehículos.

CEMENTERIO.

Señalar la conveniencia del pavimento del paseo central del Cementerio y reparación de parte del tejado de los nichos más antiguos.

ALCANTARILLADO.

Iniciar gestiones para conseguir permiso de empalme al colector paralelo al Canal de Urgel:

LICENCIAS DE OBRAS.

A D. Amador Vázquez Fernández, ampliación vivienda.

A D. Jaime Huguet Cuñat, colocación letrero en Avda. J. Mestres.

A D. Pedro Vilalta Solé, construcción acera parte lateral calle Estudios Nuevos.

A D. Miguel Rovira Jovell, construcción fosa taller reparación vehículos Avda. A. Ros

A D. Ramón Puigpinós Comelles, reconstrucción losa balcón casa Extramuros San Juan.

A D. Juan Romeu Rosell, instalar elevador granos en almacén camino Lavaderos.

A D. Luis Pons Martí, obras interiores y apertura dos ventanas en casa Arrabal San Francisco.

A D. Salvador Altisent Ribalta, pintado en blanco fachada casa Avda. Agustín Ros.

A D. José Luis Hernández, revoque pared lateral casa Extramuros Santa Esperanza.

A D. José M.ª Inglés Mortés, pintado fachada casa Plaza Pozo.

A D. José Farreny Jové conexión red alcantarillado, corral Arrabal S. Francisco.

A D. Juan Cuñat Añé, pintar porches frente tienda calle Sió.

A D. Ramón Romeu Folguera, obras interiores en calle Sió.

A D.ª Ana Jou Barnola, reparación acera Avda. M. Jolonch.

A D. Emilio Salas González, obras interiores casa Montclar.

A D. Antonio Martí Bertrán, reparación fachada y construcción terraza en calle Calabaza.

A D.ª Teresa Paris Cortés, sustituir puerta entrada casa calle Vilavella.

TOMAS AGUA.

A D. Francisco Camats y D. Manuel Mayoral Alavedra y Juan Hernández Vázquez.

ACTIVIDADES MOLESTAS.

Conceder licencia a D. Carmelo Gassó Casades, instalación depósito gas propano en Mafet.

Informar favorablemente emplazamiento granja D. Juan Caelles Vila, vecino de La Guardia.

Nombrar Pendonista para la Procesión del Corpus Christi a D. Jorge Puebla Navás

APERTURA ESTABLECIMIENTO.

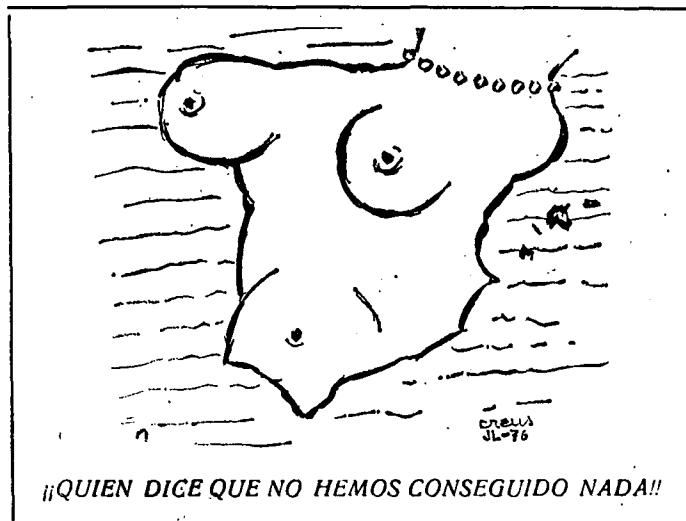
A D. José M.ª Sala Mir un taller de electricidad y fontanería en calle Vilavella.

CUENTAS DE CAUDALES.

Aprobación Cuenta Caudales primer trimestre de 1.976.

CUENTAS Y FACTURAS.

Se aprobaron varias por un importe total de 516 632 pesetas

¡ATENCIÓN SEÑORA!
*Guarde limpia su ropa,
 es mejor y está preparada
 para cuando la necesite.*

Es un consejo de

Tintorería
salas

Sió, 29 AGRAMUNT